

Halászati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

I. évfolyam

2000/
November

A Haltermelők Országos Szövetsége
és a Halászati Termékτανács információs és marketing hírlevele

Csökkenet a halfogyasztás

Idén várhatóan mintegy 10 százalékkal kevesebb halat termelnek Magyarországon, mint tavaly, de ez a belföldi ellátást nem veszélyezteti – mondta Orosz Sándor, a Haltermelők Országos Szövetségének igazgatója, aki értékelte és összegezte az idei év várható eredményeit egy október közepén tartott budapesti szakmai fórumon.

A halmennyiség csökkenésének okaként az igazgató elsősorban az export szinte teljes leállítását említette, ami 2–3 ezer tonnányi veszteséget jelentett, de csökkent valamelyest a belföldi fogyasztás is. Tavaly Magyarországon mintegy 26 ezer tonna halat termeltek, ami az idén várhatóan 23–24 ezer tonna lesz.

A múlt évhez képest 2000. első negyedében a kiskereskedelmi forgalom a tiszai ciánszennyezés miatt 71 százalékra esett vissza, míg a második negyedében 90 százalékos volt ugyan, de még mindig nem érte el a tavalyi szintet. Így az első félévben a kiskereskedelmi forgalom csupán 83 százaléka volt a múlt évének. Mindez egyértelműen azt jelzi, hogy a belföldi vásárlók nem vettek még annyi halat sem, mint amennyit általában szoktak. A kivétel növelésén pedig szintén közösen dolgoznak a magyar és a német halnagykereskedők, mivel a magyar halexport, ami főként ponty, döntő hányada Németországba kerül.

A ciánszennyezés a Tiszán ráirányította a figyelmet a hazai halászságra, valamint arra, hogy az élővizek állapotát elsősorban az ipari és kommunális szennyezések veszélyeztetik leginkább. Amennyiben e területen nem történik gyors előrelépés, úgy akár már néhány éven belül nem lesz kin segíteni, mert a halászok elvesztik megélhetésüket. A tiszai katasztrófával kapcsolatban ugyanakkor az is megmutatkozott,

...az élővizek állapotát
elsősorban az ipari
és kommunális szennyezések
veszélyeztetik leginkább.

hogy a hozzáértő és gyors halászati beavatkozás segítheti és gyorsíthatja a sérült tápláléklánc újbóli feléledését, felállítását. A szennyezést követően ugyanis már a Tiszában ismét újjáéledt a teljes tápláléklánc, a folyó revitalizálódott. Bár a tudósok sokáig vitatkoznak majd még azon, hogy ez milyen

minőségű az előzőhöz viszonyítva – mondta az igazgató.

Az elmúlt időszak tendenciája az idén is várhatóan folytatódni fog, azaz a termelői árak nemhogy emelkednének, hanem mérséklődnek. Ez azt jelenti, hogy a termelők áraikban nem tudják érvényesíteni még az inflációs hatást sem. A korábbi átlagosan 400 forintos termelői ár 300 forintba csökkent kilogrammonként, ami 25 százalékos visszaesésnek felel meg. A fogyasztói árak viszont a termelői árak esése ellenére sem csökkentek, így a kereskedők extraprofitot realizálnak a haltermékeken – mutatott rá az igazgató.

A halászat idei árbevétele várhatóan meghaladja majd a 3 milliárd forintot, de ez 10 százalékkal kisebb lesz a múlt événél, ami közelebb volt a 4 milliárd forinthez, mint a 3-hoz. Az igazgató szerint jövőre ismét elérhető lesz a tavalyi árbevételi szint, ha pedig minden kedvezően alakul, ak-

Tartalom:

Halászati Termékτανács javaslatai	2
Halételekhez illő borok vetélkedése	4
Megkérdeztük...	5
Értekezlet Dinnyésen	6
Gelejen az elnökség	6
Svédországban jártunk	7
Merre induljunk?	8
Komplex program szükséges	8

kor ezt az összeget még meg is lehet haladni. Jelenleg egy kilogramm élő pontyért 550–700 forintot kérnek a piacokon, míg a nemes ragadozók kilója élsúlyban 1000 forint felett mozog. Ugyanakkor a feldolgozott ponty kilogrammjá már az 1000 forintot is meghaladja. Ez még versenyképes a többi húsfélével, de a fogyasztói szokások drasztikus változása miatt magasnak tekinthető – állította Orosz Sándor.

Az orvosok szerint ahhoz, hogy az emberek egészségesen éljenek, hetente legalább kétszer kellene halat fogyasztaniuk. Ez az ideális állapot Magyarországon jelenleg még közel sincs meg. Egy évben egy ember ugyanis csak mintegy 2,8 kilogramm halat eszik. A Haltermész közép távú célkitűzése az, hogy ezt a mennyiséget évi 5 kilogrammra emelje fel. Ezért koncentrált marketingprogramot indított a halfogyasztás hazai növelése érdekében. Ennek keretében marketingre a szövetség a múlt évben mintegy 25 millió forintot költött, az idén pedig ezt az összeget megduplázták.

Cs. S.

SZERKESZTI:
Szerkesztő Bizottság
FELELŐS SZERKESZTŐ:
Hajtun György

Halászati Terméktanács javaslatai

A 2001. évi piacrajutási támogatásra

A javaslat elkészítésénél figyelembe vettük, hogy a tárcsa a támogatási elveket 4-5 évre hirdette meg, így a 2000. évi támogatási rendszerből indultunk ki.

1) Az étkezési ponty és busa értékesítés szezonális piac meghosszabbítása után a többlet költségek támogatása.

Az ágazat étkezési haltermelésének 85%-át e két halfaj adja. A lehalászás őszi, szezonális jellege nehezíti a folyamatos halellátást. Az első félév igényeit így a csak betárolt halból lehet kielégíteni, ez a termelőknek jelentős többletköltséget okoz (apadó, szivattyús vízellátás, oxigéndúsítás, stb.).

Ezen okok miatt indokoltnak tartjuk mintegy 2500 tonna étkezési ponty és busa – átlag 27 Ft/kg-os – központi költségvetésből történő támogatását. Támogatásigénylésre jogosultak azok a termelők és kereskedők, akik saját termelésből és vásárlásból 2000. december 31-ig betárolt (dec. 31. zárókészlet) élő étkezési pontyot, valamint busát 2001. március 1. és június 30. között számlával igazoltan értékesít:

a) közvetlenül fogyasztó felé erre jogosult piaci halkereskedőnek saját tulajdonú bolthálózatuk részére bizonylaton átad,

b) halfeldolgozó felé saját tulajdonú halfeldolgozó részére bizonylaton átad,

**Az étkezési ponty és busa termelői árai (Ft/kg)
2000. év 43. hét (október 23-27.)
az ország egyes régióiban**

Régió megnevezés	Ponty	Busa
Dél-Alföld	300-352	150-194
Észak-Alföld	310-340	150-168
Dél-Dunántúl	300-320	120-140
Közép-Magyarország	330-350	140-160

**Az étkezési ponty és busa fogyasztói árai (Ft/kg)
2000. év 43. hét (október 23-27.)
az ország különböző piacain**

	Ponty	Busa
Budapest Nagycsarnok	600	300
Budapest Lehel u.	598	270-300
Budapest Rákóczi tér	600	250
Debrecen	500	300
Győr	580	280
Miskolc	500-550	280-300
Pécs	550	220
Szeged	400	180
Székszárd	390	180

Forrás: Halászati Terméktanács

c) étkezési ponty horgászscélú értékesítése esetén.

A támogatás mértéke számlával igazolt értékesített hal után:

- 2001. március hó 10 Ft/kg
- 2001. április hó 20 Ft/kg
- 2001. május hó 30 Ft/kg
- 2001. június hó 40 Ft/kg

2) Állategészségügyi költségterítés.

a) Halállomány vírusvizsgálat költségének támogatása.

A támogatást a halgazdaságok élő halállományának vírusmentesítési vizsgálata címén – évi két alkalommal – a halgazdaság üzemeltetője telephelyenként igényelheti.

A támogatás mértéke: az Országos Állategészségügyi Intézet igazolása (számlája) alapján ÁFA nélkül figyelembe vett költségek

összege lehet, de ez nem lehet több 80000 Ft-nál vizsgálatonként.

b) A halszállítás állategészségügyi vizsgálati költségének támogatása.

A támogatást a halgazdaságokban, víztározókban és a négy nagy tavon (Balaton, Fertő, Velencei tó, Tisza tó) lehalászott élő áru- és tenyészhalt értékesítésére történő szállítás alkalmával felmerülő állatorvosi szolgáltatás után lehet igényelni.

Támogatható mennyiség: 8000 tonna
Támogatás mértéke: a vizsgált hal után 1,30 Ft/kg.

c) A halállomány állategészségügyi kezeléséhez szükséges gyógyszerek, gyógyhatású készítmények (pl. gyógytáp) fertőtlenítő szerek, vegyszerek költségének támogatása.

A támogatás a halállomány gyógyszeres kezelésére és a megfelelő állategészségügyi prevenció költségeire vehető igénybe.

A támogatás mértéke a számlával igazolt, ÁFA-t nem tartalmazó állategészségügyi költség lehet, amely tógazdaságokban az üzemelő tóterületet figyelembe véve

hektáronként nem lehet több, mint 1500 Ft és az intenzív haltermelő telepeken 100 e Ft/telep. A gyógyszerekről, gyógyhatású készítményekről és a vegyszerekről kapott számlákat láttamoztatni, és annak felhasználását igazoltatni kell a hatósági állatorvossal.

Támogatás csak egyszer igényelhető az illetékes megyei adóhatóságtól, legkésőbb 2001. november 15-ig.

A támogatás várható összege: 30 MFt.

3) Minőségbiztosítás támogatása

Élelmiszerbiztonsági rendszer kidolgozásának és bevezetésének támogatása.

Továbbra is szükségesnek tartjuk, hogy a halászat TEAOR BO5 és a halfeldolgozás TEAOR DA 15.2 (mint az élelmiszeripar része) megkapja az élelmiszerbiztonság támogatását.

4) A balatoni busa ökológiai halászati termékeinek támogatása.

A javasolt támogatások igénylésére azok jogosultak, akik a Halászati Terméktanács tagjai.

Megjegyzés: halgazdaság fogalmába beletartoznak az intenzív halnevelő telepeket is.

A halászati ágazat termelési és beruházási támogatására a 2001. évben

A javaslat elkészítésénél a Halászati Terméktanács és a Haltermelők Országos Szövetsége figyelembe vette a 2000. évi agrártámogatás tapasztalatait és az ágazatot a 2001. évben várhatóan érintő termelési és közigazdasági trendet.

Általános észrevételek és javaslatok

1. A jelenlegi időszakra a halászati ágazat piaci, természeti, közigazdasági és műszaki feltételei rom-

lottak. A piaci pozíció romlásához hozzájárult a tavaszi ciánszennyeződés, a halászati jog haszonbérleti pályáztatása; a természeti és közigazdasági feltételek romlásához az árvíz- és az aszálykárok. Ezért a problémák megoldásához, kezeléséhez továbbra is szükség van egy stabil, kiszámítható támogatási rendszerre. Erre jó esélyt teremt, hogy az Országgyűlés a 2001-2002-es költségvetést most fogadja el, így a támogatásokat is két évre meg lehetne hirdetni.

2. Az elmúlt év(ek)ben gyakorlati és értelmezési problémákat okozott, hogy a támogatási jogszabályok nem tudták kezelni az ágazat néhány sajátos vonását. A halgazdálkodás terepe a halastó, de a szuperintenzív haltermelés leginkább üzemcsarno-

...az Országgyűlés

a 2001-2002-es költségvetést

most fogadja el,

így a támogatásokat is két évre meg lehetne hirdetni.

Piaci árak Németországból

	Nürnberg	München	Dresden
	kg/DM		
Ponty	8-10	16,50-18	9,90
Süllő	20-24	40-42	40 (filé)
Csuka	20-24	35-40	22
Harcsa	20-26	-	42 (filé)
Amur	6-10	-	-

Forrás: Fisher & Teichwirt 2000. 10. sz.

kokban (istálló-szerű körülmények között) zajlik; az őstermelő természetes vízi halászat alapja pedig a halászati jog. Ennek megfelelően a hal, mint termék: egyes esetekben a növénytermesztésre, más esetekben pedig az állattenyésztésre jellemző körülmények között termelődik meg. Fontos tehát, hogy a halászat továbbra is részese lehessen minden olyan támogatási konstrukciónak, amelyre az agrárgazdaság bármely szereplője jogosult.

Támogatások

Agrártermelés támogatása

1. Földalapú támogatás

A 2001. évben is legyen normatív támogatás a halastó után, az alábbi javasolt feltételekkel:

– Hasonlóan a 2000. évi támogatáshoz a halastó önálló területként legyen figyelembe véve.

– A támogatás mértéke – halastó 6.000 Ft/ha – terület nagyságtól független legyen. A támogatás elismert vagy ideiglenesen elismert tenyésztéséről származó tenyészanyag, takarmány, műtrágya és szerves trágya vásárlására fordítható.

2. Az állattenyésztés támogatása

a) Elit ponty anyaállomány támogatása

Elismert vagy ideiglenesen elismerttel rendelkező tenyésztő szervezet nyilvántartásában szereplő elit ponty-anya után – minimum 50 db; 30 ikrás, 20 tejés – pontyfajtánként és darabonként 10.000 Ft. Elismert és ideiglenesen elismert pontyfajták száma: 24.

b) Hal tenyészanyag felhasználásának támogatása

Támogatást igényelhet, aki elismert vagy ideiglenesen elismerttel rendelkező tenyésztő szervezet nyilvántartásában szereplő tenyészanyától származó egygyaras pontyot telepít, melyet igazol. Növendékhal előállító területét (ha) 2000. évhez képest nem növeli. Hektáronként maximum 300 kg kihelyezett egygyaras pontyivadék támogatható. Ha növeli a növendékhal termelő területet a növelt területre kihelyezett ivadék után támogatás nem adható. Területnagyság egyenlő; 2000. szeptember hónapban a Terméktanács részére megküldött terméscélcslésen feltüntetett területtel.

Támogatott mennyiség 1100 tonna egygyaras pontyivadék.

A támogatás mértéke 85 Ft/kg.

3. Egyéb támogatás

a) Szövetkezet alapításhoz.

A félreértések elkerülése végett – pl. az értékesítési szövetkezetek – a mezőgazdasági kifejezés mellé kerüljön be a halászati kifejezés is.

„Mezőgazdasági és halászati termékek” stb.

b) Mezőgazdasági vízhasználatok támogatása.

– Vízdíj (öntözővíz) költségeihez hozzájárulás.

A halászati ágazat az egyik legjelentősebb vízfelhasználó, mintegy 350–400 millió m³/év. Figyelembe kell venni, hogy a szorosan vett halgazdálkodási feladatok mellett a víz ökológiai szerepe legalább olyan jelentőséggel bír, mint a halászati tevékenység. Ezért javasoljuk, hogy a víz ökológiai értékére való tekintettel védett halastavakon 80%-os, a többin 50%-os legyen a vízügyi szolgáltatótól igénybevett víz m³-enkénti támogatása.

– Vízkészlet-használati díj

Aszály-árvíz esetén a vízkészlehasználati díj időarányos csökkentése a halászati ágazatra is vonatkozzon.

c) Nem biztosítható mezőgazdasági károk enyhítése. Halászati termelő (TEAOR B0501). Aszálykár esetén az elhullás megelőzése miatt a többlet víz felhasználás 100%-os támogatása.

Agrárgazdasági beruházások

1. A beruházások között javasoljuk kiemelten kezelni a halastavak rekonstrukcióját. 50% vissza nem térítendő támogatás és 40% kamattámogatás.

Felmérésünk szerint egy család megélhetését 40 ha halastó biztosítja, így a támogatásnál ezt a mértéket javasoljuk figyelembe venni. Ezért új tó építésénél 40 ha-tól 30% vissza nem térítendő, és 40% kamattámogatást javasolunk. Természetesen a már saját halastavat üzemeltető tógazdánál a bővítést szolgáló 40 ha alatti tóépítést is javasoljuk támogatni.

Halkeltetónél csak a rekonstrukciót javasoljuk támogatni. 50% vissza nem térítendő és 40% kamattámogatás.

**Aszály-árvíz esetén
a vízkészlehasználati díj
időarányos csökkentése
a halászati ágazatra
is vonatkozzon.**

2. Javasoljuk az intenzív halnevelő telepek rekonstrukciójának a támogatását azzal a módosítással, hogy ne csak a geotermikus energia-hasznosítású intenzív telep, hanem az „intenzív haltermelés létesítményei” is részesüljenek támogatásban. (2000. évi

FVM pályázati felhívása a beruházások támogatására 2. pont c bekezdés.) Javasolt támogatás 50% végleges és 40% kamattámogatás.

3. Halfeldolgozó üzemek építése és rekonstrukciója.

A feldolgozó üzemek EU feltételekhez való igazítása nagy költségekkel jár. E mellett a termékek választékának bővítéséhez új technológiai sorok beépítése, valamint új csomagolástechnika megvalósítása szükséges. Javasolt támogatás 50% végleges és 40% kamattámogatás.

4. Egyes mezőgazdasági termékek feldolgozásához szükséges új technológia berendezések beszerzésének támogatása. Ebbe a témakörbe kerüljön: a halászati te-

vékenységet (TEAOR B.05) folytatók is.

5. Halászati gépek, berendezések beruházásának támogatása.

A 2000. évi támogatáson felül javasoljuk a tógazdaságban üzemeltetett kisvasút támogatását is.

Természetvédelmi területen – pl. Hortobágy, Szeged, Tömörkény – halastavat üzemeltető gazdaságainknál a halszállítást, takarmányozást, stb. a tavak között lévő kisvasúti hálózaton keresztül bonyolítják le. Ezért java-

soljuk, hogy felújításuk 50% végleges és 40% kamattámogatásban részesüljön. BTO számok: 2010321000

3520209230

3520335110

3520405000

3520405900

Egyéb javaslat

A 236/1998 (XII.30.) Kormány rendelete „a mezőgazdasági termelők agrártámogatási igénybevételével összefüggő adatszolgáltatásról és nyilvántartásba vételről” mellékletében felsorolja az állatfajokat, amelyből sajnálatos módon a hal kimaradt. Ez a regisztráció végrehajtásban okoz gondot, elsősorban a természetes vízi halászat regisztrálásánál.

Ezért javasoljuk, hogy a melléklet (13. sz. tábla) egészüljön ki:

Kódszám	Egyéb állatfajok	t.
4180	Hal	

cím szóval.

Meghívó

A 2000. év kiemelt fontosságú marketing eseménye a halakhoz illő borok versenye október 18–19-én került megrendezésre a Magyar Borok Házában.

Az ünnepélyes díjkiosztásra a Haltermelők Országos Szövetsége és a Magyar Bor Akadémia millenniumi Galavacsorája keretében kerül sor a Budapest Hilton Szállóban, 2000. december 2-án 18 órai kezdettel.

A hat fogásos galavacsora a hazai halhús ételek és a kiváló magyar borok találkozója, a halakhoz illő borok versenyének győztes boraira komponálva.

Résztvételi díj: 12 000 Ft + áfa/fő.

A részvételi szándékot kérjük jelezni a szervezéssel megbízott Magyar Borok Háza-hoz Elek Ritának. (1014 Budapest, Szentháromság tér 6. Tel.: 212-1030, 212-1031, Fax: 212-1032).

Halételekhez illő borok vetélkedése

Két napon át kóstolta és bírálta a Magyar Borok Házában a szakavatott zsűri azokat a borokat, amelyeket a halételekhez illő borok versenyére neveztek be a gazdák. A versenyre a Magyar Borgazdaság Szövetség és a Haltermelők Országos Szövetség együttműködése révén került sor október 18-19-én. Az együttműködés – többek között – azért jött létre, hogy a bor mellé a halételek reklámját is fokozzák. Ezzel a rendezvénnyel mindkét termék népszerűsége nőtt.

A Borversenyt a Haltermelők Országos Szövetsége és a Magyar Borgazdaságok Szövetsége felkérésére a Magyar Borok Háza szervezte és rendezte, s zsűrizésre a Magyar Bor Akadémia tagjait és a Magyar Gasztronómiai Szövetség Sommelier Szekciójának tagjait kértük fel.

A nevezett borok nagy száma miatt három zsűrit állítottunk össze. A zsűrik az első napon a benevezett borokat szabályos borversenyen bírálták 20 pontos rendszerben. E napon a három fős zsűriket a Magyar Bor Akadémia tagjaiból kértük fel. Zsűri elnökök: Módos Péter, Horváth Csaba és Dr. Garamvári Vencel. Zsűritagok: Dr. Eperjesi Imre, Dr. Pázmándy Gyula, Dr. Kosárka József, Kocsay László, Dr. Zilai János és Dr. Zelnik József. A zsűrik által kóstolt borok száma:

Fehérbor 64 tétel (I. zsűri: 32 tétel – II. zsűri: 32 tétel)

Rosé és vörösbort 21 tétel (III. zsűri).

A második napon a gasztronómiai összehátst vizsgálták a zsűrik. A zsűriket ekkor öt tagúra bővítettük egy-egy mesterszakács és egy sommelier ült be mind a három zsűribé.

I. zsűribé: Kovács László shef és Csongrádi Csaba, az Alabárdos Étteremből.

II. zsűribé: Dr. Cey Bert R. Gyula és Bíró István a Kárpátia Étteremből.

III. zsűribé: Kalla Kálmán shef és Verbovsky Gabriella a Gundel Étteremből.

A zsűrik 4 pontos skálán minősítették, melyik bor mennyire illik a kóstolt halétel-

hez. A kóstolt halkategóriák és az ahhoz nevezett borok zsűrinként:

I. Zsűri:	Halpástétom,	17 bor
	Főtt hal	14 bor
II. Zsűri:	Füstölt hal	21 bor
	Halpörkölt	12 bor
III. Zsűri:	Halászlé	11 bor
	Sülthal	25 bor
Összesen:		100 bor

Az ételeket Juhász István mesterszakács, a HILTON konyhafőnöke készítette el.

A zsűrik által a borokra a 20 pontos rendszerben adott átlagértékek és a 4 pon-

tos rendszerben adott átlagértékek összeadódottak és a három legmagasabb pontszámú bor részesült díjazásban.

A borverseny elnökségbe az alábbi személyeket kértük fel:

Elnök: Dr. Kállay Miklós, a Magyar Bor Akadémia Elnöke

Alelnökök: Dr. Orosz Sándor, a Haltermelők Országos Szövetségének igazgatója.

Dr. Sümegi József, a Borgazdaságok Szövetsége elnöke

Dr. Urbán András, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa főtákar.

Dr. Herpay Balázs, a Magyar Szőlő és Bor-kultúra Kht. elnöke.

Gasztronómiai szakértő: Dr. Cey Bert R. Gyula, a Gasztronómiai Világszövetség elnöke.

Borászati szakértő: Szabó Zsuzsanna, a Magyar Borok Háza főborásza.

Technikai igazgató: Nyikos István, a Magyar Borok háza ügyvezető igazgatója.

Az elnökség számára lehetőséget biztosítottunk bármelyik bortétel megkóstolására, de a konkrét tételek zsűrizésben ők nem vettek részt.

A bor ismertsége nagyobb a haltermékénél, ám éppen ez a nagyobb ismertség hozhat sikert a halászoknak is. A versenyen 17 kiválasztott halételhez kóstolták a borokat, amelyeket a gazdák kifejezetten egy-egy halételhez ajánlottak, illetve neveztek be. Kállay Miklós zsűrielnök – aki a verseny szervezését is dicsérte – lapunknak elmondta, hogy egyáltalán nem volt könnyű a feladat, mert a halételek sajátos ízvilágához nehéz megfelelő, harmonikusnak illeszkedő bort készíteni. Ma már megoldni látszik az az állítás, miszerint halételhez csak a fehér bor fogyasztása illik. Ennek ugyan vannak biológiai, élettani magyarázatai, ám pörköltként, vagy halászléként feltálalt halételhez is találtak a zsűritagok hozzáillő rosé és vörösbort. A verseny során az is kiderült, hogy a borversenyben aranyérmet nyert borok nem automatikusan nyertesei a halételeknél lefolytatott versengésben.

Az egyes kategóriákban helyezést elért borok jogot kapnak arra, hogy mindaddig, míg az adott bortétel létezik, viselhesék a Haltermelők Országos Szövetsége által adományozott, palackra helyezhető emblémát, mely tájékoztatja a fogyasztót arról, hogy a palackban lévő bor – szakértő zsűri véleménye alapján – mely halételhez ajánlott. A szervezők és rendezők a borversenyen nyertes borok díjait ünnepélyes keretek között adják át, melyre a média képviselői is meghívást kapnak. az ünnepélyes gálaebédre a tevek szerint 2000. december 4-én a Hotel Hilton-ban kerül sor. Az eseményhez tartozóan a Haltermelők Országos Szövetsége megjelenteti a recepteket közreadó borajánló kiadványt.

S. V.

A verseny végeredménye az egyes kategóriákban

Halpástétom:

Arany: Mátraaljai Sauvignon Blanc '99 – Nagyréde Szőlőskert Szövetkezet	21.53 pont
Ezüst: Badacsonyi Rajnai Rizling '99 – Szeremley Huba	21.50 pont
Bronz: Tokaji Furmint '99 – Disznókő Rt.	21.33 pont

Füstölt halak:

Arany: Hajósi Cavernet Sauvignon '96 – Sümegi József	21.63 pont
Ezüst: Pinot Noir Blanc '99 – Egervin Rt.	20.93 pont
Bronz: Chardonnay barrique – Aliscavin Szent Gál Kastély	20.93 pont

Halászlé:

Arany: Villányi Kékfrankos '99 – Gere Tamás	21.95 pont
Ezüst: Mátraaljai Kékfrankos '99 – Eszes Kft.	21.39 pont
Bronz: Szekszárdi Kadarka '99 – Aliscavin Szent Gál Kastély	20.71 pont

Sült halak:

Arany: Sauvignon Blanc '99 – vinárium – NyakashTegy Kft.	22.10 pont
Ezüst: Somlói Furmint '96 – Tornai Pincészet	21.95 pont
Bronz: Debrői Hárslevelű '99 – Ker-Coop Kft. Verpelét	21.83 pont

Főtt halak:

Arany: Sauvignon Blanc '99 – Vinárium NyakashTegy Kft.	22.10 pont
Ezüst: Kékfrankos Rosé '99 – Ker-Coop Kft. Verpelét	21.70 pont
Bronz: Királyleányka '99 – Sopron SOP-VIN Kft.	21.40 pont

Halpörkölt:

Arany: Debrői Hárslevelű '99 – Ker-Coop Kft.	21.63 pont
Ezüst: Villányi Kékfrankos '97 – Gere Tamás	21.23 pont
Bronz: Mátraaljai Cabernet Sauvignon '97 – Eszes Kft.	21.10 pont

Megkérdeztük...

Juhász István mesterszakácsot, a Hilton konyhafőnökét:

– Egy hónappal a verseny előtt kért fel Nyikos István (a Magyar Borok Háza ügyvezető igazgatója), hogy a halakhoz illő borok versenyére készítsük el az ételeket. Ilyen rendezvényünk most volt először, s egyáltalán nem emlékszem olyan versenyre, ahol ételekhez kóstolnak borokat. Ez azért jó gondolat, mert az éttermek boros szakemberei is könnyebben tudnak majd bort ajánlani a halételekhez. Számomra is újdonság tehát a verseny, s nagy izgalommal vártam, mi lesz.

– A Hiltonba – tudvalevő – csaknem 100 százalékban külföldi, nyugati vendégek szállnak meg. Ez azt jelenti, hogy ők leginkább a sós vízi, tengeri halételeket fogyasztják. A Hilton étlapján 27 tengeri halétel található, az osztrigától a rákokon keresztül, a homárig bezárva szinte mindent ajánlhatunk. A magyar halak, ha frissek, és jól vannak elkészítve, egyenrangúak a tengeri halakkal, de a külföldiek nincsenek ehhez hozzászokva, s az édesvízi halakat tápként hasznosítják. De egy halászlé, egy halpörkölt, egy füstölt busa elfogyasztása után az inyenckék megnyalják az ujjukat. A versenyre egyébként a legjobb hazai halfajtákból készítettünk 17 ételt, felszolgáltunk pisztrángot, fogast, harcsát, busát, csukát, s ki ne felejtjük a pontyot. Ami számomra is kellemes meglepetést hozott, az a busa. Ezidáig ódzkodtam tőle, különösen a szállkái miatt (ezt nem szereti a külföldi vendég sem), ám a mostani alapanyagban minimális szállkamennyiség található. A kedvenc hazai halak közé egyébként a pisztráng, a harcsa, a csuka, a süllő, a fogas és az angolna tartozik.

Dr. Kállay Miklóst, a Magyar Bor Akadémia és a zsűri elnökét:

– A hal és a bor szerencsésen találkozott ezen a versenyen. A halról régóta megállapították, hogy magas a fehérje, a foszfor tartalma, s különösen a halzsírnak az összetétele, a telítetlen zsírsavak jelenléte hasznos az egészséges táplálkozás tekintetében. A borról is elmondhatjuk, hogy számos olyan komponense van, elsősorban a polifenol vegyületek, amelyek éppen a szív és érrendszeri megbetegedéseket előzhetik meg, miként a halzsír is. Ha ez a kettő együtt van, azon túl, hogy gasztronómiai örömeket okoz, a felszívódást a bor alkoholos közege elősegíti, tehát a hal és a bor együttes fogyasztása egészséges. Ezen túl mindkét ágazat segíthet egymásnak kereskedelempolitikai szempontból is.

– Jómagam szeretem a halat, annak ellenére, hogy a családom az éves átlagot fo-

gyasztja. De ez inkább lustaságból fakad, hiszen nem keressük a halat a piacon csak ünnepi alkalmakkor. Más a helyzet, ha külföldre megyek, pláne tengerpart mellé: naponta kétszer is eszem halat. Pedig a hazai lehetőségek is adták a halvásárláshoz, hiszen ma már bőséges a választék a piacokon.

– A borokról szólva: nagy öröm, hogy ma már nincs olyan verseny, ahol ne igényesen elkészített, jó minőségű termékek versenyeznenek egymással. A mostani borversenyen pontosan száz tétellel neveztek a termelők, akik konkrétan a halételhez ajánlották boraikat. A borok között sok a kiemelkedő minőségű.

– Tapasztaljuk, hogy azok a borok, amelyek a szigorúan vett borversenyi szabályok szerint a legmagasabb minősítést érték el, az a végső összevetésben is a legmagasabb díjazásban részesülnek. Azt látom, hogy micsoda különbség van mondjuk egy füstölt hal kompozícióhoz 15–20 féle bort kós-

tolni. Egyes borok erősítik az összhatást, a gasztronómiai élvezetet, mások, bármennyire is kiváló a bor, nem harmonizálnak. Rá kellett jönnünk arra is, hogy a halételekhez jól illik a vörös bor is. Nincs abszolút igazság, s még csak azt sem mondhatjuk, hogy melyik bor nem illik a halhoz. Azt talán elmondhatom, hogy a nagyon erős, illatos szőlőfajták (például muskotály, traminer) esetleg nem illenek a jellegzetes hal ízekhez. Persze, ez alól is akad kivétel, mert például a sauvignon blanc cáfolja ezt a feltevést.

A zsűrieknek igen nehéz dolguk volt, ami egy-egy pontozásnál, a szőrt értékekből is kiderült.

Dr. Herpay Balázst, a Magyar Borgazdaság Szövetség ügyvezetőjét:

– A borversenynek és a gasztronómiai bemutatónak a szövetség nagyon nagy jelentőséget tulajdonít, mivel a kapcsolat a Haltermelők Országos Szövetségével régi keletű. Meggyőződés, hogy a magyar étkezési szokásokban is évszázadokon keresztül összekötődött a hal és a bor. A múlt században döntően a folyami halászat, horgászat divott, terjedt el, míg e században rendkívül sok halastó létesült Magyarországon, amelyekben meghatározott halfajokat tenyésztene és termelnek.

– A múltbeli kapcsolat és az okszerű táplálkozás adta az ötletet, hogy kössük össze a két ágazatot, s a két szövetség együttműködési megállapodást is aláírt. Ennek keretében két konkrétum valósult meg. Az egyik a

rendszeres közös sajtótájékoztatók, a másik a halételekhez illő borok versenye, amely országos szintű. A nevezett borok a legkiemelkedőbb borvidékekről származnak, s főleg azokról a borvidékekről neveztek, amelyek valamilyen természetes vízhez közel fekszenek. Általában ott terem kiváló minőségű bor Európában, ahol víz is van. Ha a hazai borvidékeket nézzük, láthatjuk, hogy a Bodrog partján fekszik Tokajhegyalja, hogy a Duna mentén több neves borvidéket – Neszmély, Etyek, Hajós-Baja stb. – találunk, de említhetném a Duna-Tisza közt is. A Villányi borvidék a Dráva vonzáskörzetében fekszik, a Szekszárdi borvidék a Duna vonalában.

Dr. Orosz Sándort, a Haltermelők Országos Szövetségének igazgatóját:

– Sajnálom, hogy nem lehetett jelen ezen a versenyen minden érintett fél. Az a hangulat, ami a versenyen uralkodott, a legnemezebb emberi érzéseket hozta felszínre. Kiváló ételek, kiváló borok, jó hangulat, feszült versenyhelyzet – ennél többet csak azok a magyar sportolók élhettek meg, akik a sydneyi olimpián érmet nyertek. Annak az együttműködésnek szurkolok igazán, amelynek révén ezt a borversenyt megrendezték, méghozzá magas színvonalon. A tűzkeresztség tehát jól sikerült, s remélem, hogy a tizedik ilyen versenyen is emlékezni fogunk az elsőre. Az egyszerű biztos, hogy a halételek mellé a jó bor is dukál.

– A verseny tapasztalatairól szólva elmondhatom, hogy bár átkozott a hal a harmadik vízben, de nem minden halételhez ajánlható egyértelműen bor, illetve jól kell megválasztani. Elsősorban a füstölt halakhoz illő borokat nehéz kiválasztani, s ez a zsűritagokon is látszott. A másik fontos tanulság, hogy nagy a szórás a zsűritagok által adott pontoknál. Ki kell alakulnia a borászati és a gasz-

tronómiai értékeket kifejező pontarányoknak. A jelenlegi versenykiírás – ami nem rossz – elsősorban a borászati értékeket méri, jövőre tehát újra gondoljuk ezt a rendszert.

Nyikos Istvánt, a Magyar Borok Háza ügyvezető igazgatóját:

– Elsősorban a fogyasztó szempontjából fontos ez a verseny. Sok vendég tanácstalan abból a szempontból, hogy egy-egy halételhez melyik bor illik. Nem árt tehát a jókor jött tanácsadás. S miután a borverseny jól sikerült, ezt jövőre is megszervezzük. Sőt, folytatjuk a sort az ilyen típusú rendezvényekkel: hamarosan a sajtókhoz is kiválasztjuk a hozzá illő borokat. A szakmai zsűrit is érte meglepetés, s mondhatni konvenciók dőltek meg azzal, hogy a halászléhez leginkább egy villányi kékfankos illet, avagy a Hajósi Cabernet Sauvignon a füstölt halhoz. A halpörkölt mellé ezentúl jó szívvel ajánlhatjuk az illatos debrői hárslevelűt.

(hajtun)

*Rá kellett jönnünk arra is,
hogy a halételekhez jól illik a
vörös bor is.*

...bár átkozott a hal a harmadik vízben, de nem minden halételhez ajánlható egyértelműen bor...

Értekezlet Dinnyésen

A Haltermelők Országos Szövetsége 2000. október 5-én agronómusi értekezletet tartott Dinnyésen. Többek között szó esett a halászati ágazat és a Szövetség érdek-képviselési munkájáról, a Dinnyési Tógazdaságban bevezetésre kerülő ISO minősítési rendszerről és a 2000. évi várható haltermelésről és kereskedelmi helyzetről.

Dr. Orosz Sándor, a Haltermelők Országos Szövetségének igazgatója az első napirend keretében beszámolt a Szövetség és Halászati Termékintézet eddig végzett közös marketing tevékenységéről, megemlítve az OMEK, a Bajai Népünnep, illetve egyéb, halászati marketing akciók sikereit és felhívta a figyelmet a marketing program 2001. évi folytatásának fontosságára. Emelítést tett a minimálbér, a nemzeti földalap, a szövetkezeti üzletrész kérdésköréről is.

Ezt követően Dr. Boros Gábor, minőségbiztosítási tanácsadó (Dr. Boros és Társa Kft. Tanácsadó iroda) és Bardócz Tamás, a Haltermosz munkatársa ismertette a Dinnyésen kiépítésre kerülő ISO 9001 (az előállított hal korosztály alapján) minőségbiztosítási rendszer fontosabb szempontjait.

Dr. Boros Gábor szerint egy minőségbiztosítási rendszer kiépítésének vannak alapvető kritériumai, melyeket feltétlenül teljesíteni kell.

A/ piaci igények felmérése

B/ minőségbiztosítási rendszer kiépítése

C/ Termelés dokumentálása

D/ Minőségügyi kézikönyv elkészítése

A rendszer kiépítésében Dinnyésen, az ISO munkacsoport tagjai vesznek részt, név szerint: Balogh József, Bardócz Tamás, Szabó Róbert és Dr. Boros Gábor.

A 3. napirendi pont keretében Dr. Balázs László, a Halászati Termékintézet igazgatója a 2000. évi várható haltermelésről és kereskedelmi helyzetről tájékoztatta a megjelenteket. A Halászati Termékintézet beérkezett adatok azt mutatják, hogy 2000-ben 10%-kal kevesebb megtermelt hal várható, mint a múlt évben. A Termékintézet igazgatója szerint a 2000./I. félévében jellemző volt a nagymértékű

feldolgozás. Az üzletlánc hálózatok nagyobb mennyiségű friss, tisztított halat fogadtak, amit az is bizonyít, hogy 2000./I. félévében feldolgozott étkezési hal (438 t) mintegy háromszorosa volt az 1999./I. félévi mennyiségnek.

Az export vonatkozásában elmondta, hogy a 2000./I. félévében, majdnem a felére esett vissza az étkezési ponty exportja.

A dinnyési összejövetel Szabó Róbert weitrai konferenciáról (2000. szeptember 25-26.) tartott beszámolójával zárult, ahol olyan témákról volt szó, mint európai pontypiac, halkártevők elleni fellépés lehetőségei és európai marketing program.

Az üzletlánc hálózatok nagyobb mennyiségű friss, tisztított halat fogadtak, amely mintegy háromszorosa volt az 1999./I. félévi mennyiségnek.

Gelejen az elnökség

Október 11-én Gelejen, a Délborsodi Halászati és Juhászati Szövetkezet tárgyaló termében tartotta soron következő ülését a Haltermelők Országos Szövetségének elnöksége, ahol szó esett a halastavi horgászatokról, a halászati oktatásról és a Szövetség külföldi kapcsolatairól. Az ülésen résztvevők megismerhették a geleji gazdaság tógazdasági haltermelés, szarvasmarhatartás és a sajtógyártás területén mutatott sokoldalúságát.

Elsőként Kiss Ferenc, a Délborsodi Halászati és Juhászati Szövetkezet elnöke köszöntötte a megjelenteket, majd Dr. Orosz Sándor számolt be a legutóbbi elnökségi ülés óta eltelt időszak legfontosabb eseményeiről: XXVI. Országos Halfőző Verseny, a 73. OMEK, a jövő évi marketing program előkészítése, „Halakhoz illő borok versenyének” szervezési munkálatai, a szeptember 25-29. között zajlott svédországi tanulmányút, teljesítményvizsgált pontyfajták lehalasztása és a Dinnyési Agronómusi Értekezlet (2000. október 5.) stb.

A 2. napirend – a Szövetség bel- és külföldi kapcsolatrendszerének továbbfejlesztése – előadójaként Dr. Orosz Sándor javaslatot tett az elnökség felé, miszerint az elnökségi tagok sorából egy-egy tisztségviselő vállaljon felelősséget egy-egy a Szövetség által fenntartott nemzetközi kapcsolattartásért. Így az elnökség döntése alapján, a svéd kapcsolat (Det Naturliga Fisket) felelőse a jövőben Borbély Gyula lesz.

Dr. Csoma Antal beszámolt a yokohamai SZNSZ kongresszusról, ahol a tengeri hal szerepének csökkenését és az édesvízi halászat szerepének növekedését hangsúlyozták a konferencián résztvevő és előadó országok képviselői.

A nemzetközi kapcsolatok vonatkozásában Szabó Róbert a Weitraiban tartott Európai Tógazdasági Haltermelők konferenciájáról, majd Bardócz Tamás az Izmirben rendezett FEAP ülésről adott tájékoztatót.

A halászati képzés és továbbképzés rendszere – a halászmesterek hiánya, a felsőfokú képzés szerteágazó lehetőségei révén – egyfajta „fordított piramis” képét mutatja. A szakmunkás képzés terén való erősítés érdekében az elnökség elhatározta, hogy jövőre tárgyal az érintett szervezetekkel a képzés helyzetéről és a lehetséges változtatásokról.

Az ülés során szó esett a halastavi horgászatokról, illetve egyéb tagszervezeti kérdésekről.

Ez utóbbival kapcsolatban az elnökség jóváhagyta Krasnyánszki János tagsági viszonyának 2000. január 1-től való megszüntetését és Szabó Kálmán pártoló taggá való átsorolását.

FISH COOP BETÉTI TÁRSASÁG

ajánlatai:

Betéti társaságunk szaktanácsadással, ivadék és tenyészhal biztosítással elősegíti a tógazdaságok, termelészetes vizek ivadékolását.

Zsenge, előnevelt, egy és kétgyaras csuka, süllő, harcsa, ponty, fehér és pettyes busa, amúr ivadékokat kínálunk megvételre.

Betéti Társaságunk igény szerint az ivadékok és tenyész halat a helyszínre szállítja.

Az árak a Halászati Termékintézet ajánlati árait figyelembe véve megállapodás alapján kerülnek meghatározásra.

FISH COOP Betéti Társaság a GALATI „PLASE PESCARISTI” SA Hálógyár termékeinek kizárólagos magyarországi forgalmazója.

Vállalja: hálók, kötelek, inslégek, háló-cérnák és kötöző anyagok, bálakötöző zsinórok rövid határidővel történő szállítását.

A hálók anyagának vastagsága, színe, szem nagysága, bizonyos határok között a léhész mélysége és hossza egyedileg megválasztható.

Ugyanígy a kötelek, inslégek, hálócérnák és kötöző anyagok vastagsága és színe a megrendelő igénye szerint teljesíthető.

Részletes felvilágosítás:

FISH COOP BT. – CSOMA GÁBOR ügyvezető
5500. Gyomaendrőd, Áchim u. 3/1.

Telefon: 06-30-9-952-187, vagy 06-30-9-554-569, 06-66-386-709 (este)
Telefon/fax: 06-66-386-437, 06-56-446-016

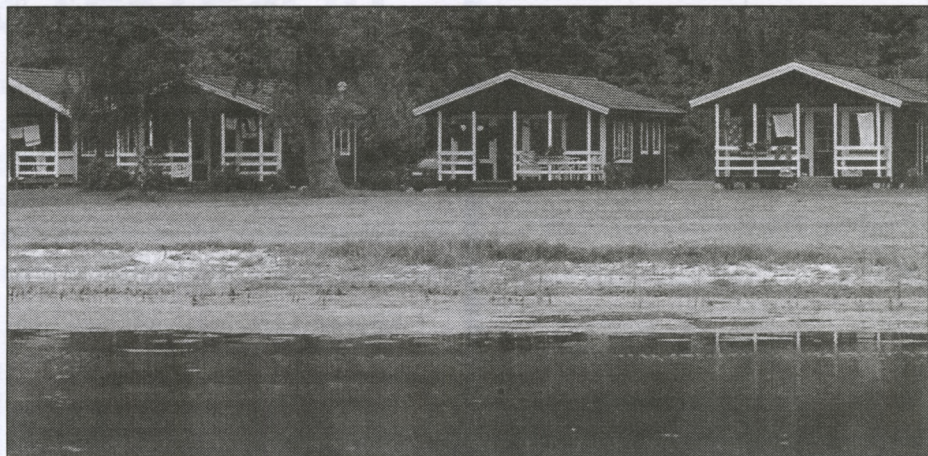

Svédországban jártunk

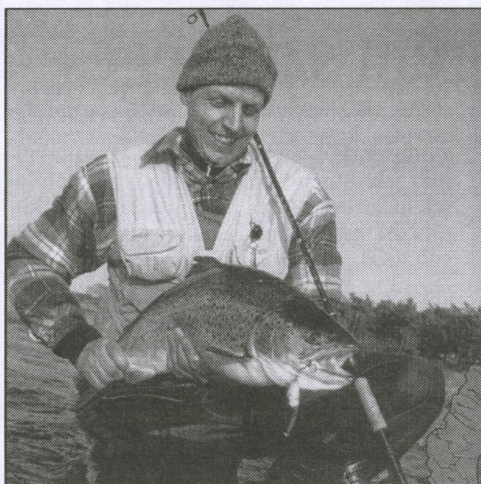
A svéd Gazdaszövetség meghívására húszfős delegáció ismerkedhetett meg a svéd „Természetes horgászat” című projekttel – svédül Det Naturliga Fisket – szeptember 25.-29.-e között. Thomas Lennartsson projektvezető szerint az utóbbi években a horgászturizmussal kapcsolatos kérdések egyre égetőbbé váltak, s ez is ösztönözte a szövetséget arra, hogy négy évvel ezelőtt, jelentős uniós támogatást is igénybe véve, elindítsák a programot. Ennek keretében Svédország délkeleti részében fejlesztették a horgászturizmust.

A svéd gazdák minden természet adta és egyéb lehetőséget megragadnak arra, hogy szép és vonzó környezetükben minél több turistát vendégül lássanak. A „Természetes horgászat” projekthez Kalmar, Kronoberg, Jönköpings és Östergötlands megyék csatlakoztak. A fejlesztés azokra az érdeklődő kereskedelmi cégekre alapult, amelyek széleskörűen együttműködtek már a horgászturizmus más szektoraival is. A projektet az Európai Unió, a régió érintett helyi és megyei, valamint regionális előljáróságai és maguk a vállalkozók finanszírozták. A „Természetes horgászat” keretein belül a vállalkozók hatékony továbbképzésen vettek részt. A projekthez kapcsolódó cégek – több mint harmincan voltak – gazdag és magas színvonalú horgászélményt ajánlottak és ajánlanak ma is. Nem csupán sporthorgászoknak, hanem a családtagoknak is. Ma már jól kiépített hálózatként működik a „Természetes horgászat” projekt, ami abban is megmutatkozik, hogy a cégek segítik egymást, hogy a horgász a lehető legjobb horgászatban és kiszolgálásban részesüljön. A projekt megvalósítása nyomán jutott el Magyarországra Thomas Lennartsson, a Gazdaszövetség projektvezetője is, aki körbe járta a Balatont, a Velencei és a Tisza tavakat is. A magyarországi utat egyengette Thomas Magyarországon 8 éve élő svéd barátja, Thuren Bo, aki úgy véli, hogy érdemes a két országnak e téren is együttműködni.

Szervezésből is jelesre vizsgáztak a svéd házigazdák. Az öt nap alatt jóformán csak akkor szálltunk ki a buszból, amikor egy-egy bemutatandó halastóhoz, birtokhoz érkeztünk. A svéd turizmusban jelentős helyet foglal el a sporthorgászat. A horgászturizmus regionálisan és helyileg is fellendülést hozott a három megye gazdasági életében. Jelentős számú új munkahely teremtődött, felpozsduáltak a turizmus más ágai is. Szükségük is volt erre, mert – ahogy ezt Thomas Lennartsson elmondta – a '80-as évek végére jelentősen lecsökkent a turisták száma. Ennek az is oka, hogy a savas esők következtében a svéd édesvízi tavakból jóformán eltűntek a halak. A víz alacsony pH-értékét egy kalciumprogram beindításával állították helyre, s ma már ismét érdemes bedobni a pecabotot. A program

A kényelmes szállások közül néhányat mi is kipróbáltunk

Így örül egy svéd horgász

beindítása óta 25 százalékkal növekedett a turisták száma.

Az érkezés napján mindjárt megnézhettük Kosta faluban, hogyan is működtek a horgásztavakat. Ola Abrahamsson tógazda két tavát mutatta meg, s tőle tudtuk meg, hogy a svéd kormány 200 millió svéd koronát költött a kalciumprogramra. A falu és a tó között kellemes sétaút vezet, s a tó körül is kényelmes turistaúton gyalogolhatnak az ide látogatók. Nem csak a horgászok paradicsoma ez a vidék, hanem a kirándulóké, pihenni vágyóké is. A hor-

gászok azért foghatnak ezekben a tavakban halat, a legtöbb helyen szivárványos pisztrángot, mert a tógazdák telepítik a fogynivaló zsákmányt. Ola Abrahamsson évente 2 tonna pisztrángot telepít. Ha valaki horgászni akar, akkor egy 170 koronás napijegyért 3 halat foghat egy bottal. Az árákról és a kifogható hal mennyiségéről a tavak tulajdonosai döntenek. Minden tó valakinek a tulajdonában van, egyesületek és tulajdonosok gazdálkodnak a víztest hasznosításáról. A helyi horgászegyesületek döntenek a horgászás szabályairól, a kifogható halak méreteiről. S hogy van pisztráng a tóban, bizonyítja, hogy Tölg László, a Balatoni Halászati Rt. vezérigazgatója

4-5 próbálkozás után kifogott egy kilós példányt.

Ola Abrahamsson szerint – bár a magyarországi sporthorgászatnak egészen más hagyományai vannak – sok ponton lehet együttműködést indukálni a két ország szövetségei között. Magyarországon is érdemes volna egy olyan hálózatot kiépíteni, amely a horgászturizmust szervezi. Érdemes nemzetközi szinten is elterjeszteni, hogy milyen módszerekkel lehet a magyar tavakban halat fogni, miként a svéd módszert. Ole is járt Magyarországon, számára igazi kaland volt a Tisza tó, a Velencei tó, a Balaton körüli utazás. Thomas Lennartsson hozzátette, hogy nincs ugyan a két ország között még együttműködés, de a kapcsolatok építését igen fontosnak tartják.

Idehaza sem ismeretlen a horgászturizmus. Ma már egyre több halastó tulajdonos vállalkozik arra, hogy a haltermelés mellett a horgászok igényeit is kielégíti. A svédországi tapasztalatok arra mindenképpen jók, hogy ötletet adjanak a hazai horgászturizmus fejlesztéséhez. Persze, ötletekben idehaza sincs hiány: elsősorban a pénz hiánya szab gátat a megvalósításnak.

A svédországi tanulmányút alkalmából kérdeztük meg Borbély Gyulát és dr. Váradi Lászlót arról, hogy miért is hívtak meg minket a svédek?

Merre induljunk?

Borbély Gyula vállalkozó, a Jászkiséri tavak üzemeltetője.

– Köszönöm, hogy tőlem kérdezte ezt meg – válaszolta Borbély Gyula. – Azt hiszem, elsősorban egy olyan „tapogatózás” történik Magyarország felé, hogy egy új piacot nyissanak meg a maguk számára. Miután néhány éve kezdtek meg a természetes vízi horgászati projektjüket, ami tulajdonképpen egy horgászturizmus fejlesztését célzó program, s igen nagy támogatottságot kapott mind az Európai Uniótól, mind Svédországon belül. Ami ebből megvalósult az az, hogy az ország egyes, turisztikailag nemigen látogatott régiói indultak fejlődésnek, míg a látogatottabb régiók turisztikai szezonja meghosszabbodott. Egyes országokból, mint Csehország, Németország, Hollandia, Lengyelország, egyre több vendég érkezett a program alatt, s ma már visszatérő turistákkal kell számolniuk. De megpróbálnak nyitni felénk is, némi kölcsönösséget feltételezve a programban, vagyis érdeklődnek a magyar horgászat, s annak specialitásai iránt, ám nincs kétségem afelől, hogy első sorban a saját projektjüket szeretnék eladni.

• **Hogyan adaptálható a Természetes Horgászat című program? Mi az, ami ná-**

lunk is hasznosítható, s mit kell másképpen szerveznünk?

– A szervezethez el kell gondolkodnunk, de a program jó része alapjaiban átvethető. És végig is kell gondolnunk, mint új, alternatív lehetőséget. Talán az ő módszerük segítségével hamarabb fel tudunk építeni egy rendszert. Ígéretet kaptunk néhány dokumentum átadásáról, például az alapszabályukat kézhez kapjuk, s ebből nagyon sok mindent hasznosíthatunk. Remélem, megtudjuk azt is, hogy a támogatásokhoz hogyan lehet hozzájutni. Azt hiszem, hogy a magyar horgászturizmus más irányú, itt hangsúlyozottan a természeti szépségekre, a rekreációs tevékenységre épül a program. Nálunk inkább a minőségi horgászat irányába kell elmennünk. S erre meg is van a lehetőségünk. Azt hiszem, lényegesen nagyobb mennyiségű halat tudunk a horgászoknak biztosítani, talán változatosabb halfaunát is, s nekünk erre kell koncentrálnunk.

• **Egy-másfél éve, hogy működött a halastavait. Mit kell ahhoz tenni, hogy a horgászturizmus idehaza is fellendüljön?**

– Elsősorban fel kell mérni a lehetőségeket. Már többször elmondtam a saját fő-

rumainkon is, hogy több dolognak kell megfelelnünk. Először is, ahhoz, hogy a horgászturizmus sikeres legyen, olyan környezetet kell kialakítani, ami a horgászok igényeit kielégíti. Fontos a közelség, s az, hogy a természetet rendben, karban tartuk. Másodszorban ki kell szolgálni a horgászt enni-inni valóval, mindenféle más lehetőséggel. Ez bizony nagy befektetést igényel, tehát hosszú távra kell gondolni akkor, amikor a megtérülési időt számolgatjuk.

• **Azt hallottuk itt, Svédországban, hogy a német turisták mellett a lengyel, a cseh, a dán, a holland horgászok száma is megnőtt. Magyarország érdekes lehet-e a környező, vagy más európai országok horgászai számára?**

– Az északabbra fekvő országok horgászai mindenképpen érdeklődhetnek. Ennek több oka van. Először is, hogy nálunk más a klíma, melegebbek az évszakok, több a napsütés. A másik a fauna különbözősége, ami szintén érdekes lehet. De valójában el kell döntenünk azt is, hogy a mi horgászturizmusunkat milyen irányba akarjuk fejleszteni, s melyek lehetnek a kapcsolt irányok. Gondolok itt egy ökológiai turizmusra, bor utak szervezésére, néprajzi hagyományok bemutatására. A horgászat jó alapot adhat egy turisztikai ágazat fejlesztéséhez. Az biztos, hogy komplexen kell a kérdést kezelni.

Komplex program szükséges

Dr. Váradi László, a HAKI vezérigazgatója:

• **Hogyan hasznosul egy kutató életében egy olyan tanulmányút, mint itt Svédországban, ahol szabadidő híján járjuk az erőket, a természetet, s hallgatjuk a madáréneket?**

– A három kulcsszó: halászat, kutatás, szabad idő. Tíz évvel ezelőtt a halászat és a szabad idő két különböző fogalom volt, valahogy nem illettek össze, hiszen a halászat alatt haltermelést, élelmiszer előállítását értettünk, a szabad időn pedig szórakozást. Ezek a fogalmak egymáshoz közelednek, s nem véletlenül, hiszen a hagyományos halászati módszereket egyre inkább korlátozzák az olyan, az utóbbi években megerősödött irányzatok, mint a környezetvédelem, vagy a másik oldalról a fogyasztóvédelem, minőség, élelmiszerbiztonság. Ez az út azért érdekes, mert Svédország jó példát ad arra, hogyan lehet új módon gondolkodni a halászatban, hogyan lehet a vizet úgy hasznosítani, hogy abból megéljen a halászat, a szabad idős horgászat, a rekreációs tevékenység. Én kutatási szempontból nézem, milyen irányok fejleszthetők Magyarországon. A svéd modell abból a

szempontból is érdekes, hogy az aquakultúra jelentősége kicsi, ellenben a vízfelületek hasznosítását jól megoldották. Akik korábban halászattal foglalkoztak, ma szolgáltatnak, szabad idős tevékenységekkel segítik a pihenni vágyókat, akik szerepet játszanak a horgászat, a természetes vizek fenntartásában.

• **Tud-e a kutató üzletet kötni egy ilyen úton?**

– Tulajdonképpen nem most kezdjük az üzletkötést a magunk területén a svéd, illetve a skandináv kollégákkal. A kutatás is egyfajta üzlet. Nekünk is vannak értékeink, amit el kell adnunk. A kutatási értékeknek is meg van a maga piaca. Ez a piac úgy néz ki, hogy a kutatással együtt járnak erőforrások, részben nemzeti államok fordítanak erre pénzt, de nemzetközi szervezetek is. Ez utóbbiak egyes problémák megoldásánál – ezek a problémák egyre inkább nem szorulnak országhatárok közé, hanem szélesebb régiót érintenek – nemzetközi együttműködést igényelnek. Elképzelhetetlen egy nemzetközi szervezet által megfinanszírozott program nemzetközi együttműködés nélkül. Nekünk a svéd kollégákkal kitűnő kuta-

tási kapcsolataink vannak, s jól együtt tudunk működni, hogy közösen jelenjünk meg a kutatási értékek piacán, azaz közösen oldjunk meg sokakat érintő problémákat. S ehhez nemzetközi támogatást is kapjunk.

• **Arra még nem kaptunk egyértelmű választ, hogyan tudna a két ország – a projekt folytatásaként – együttműködni. Ön szerint mi vehető át ebből, s mit kellene magyar módra megoldanunk?**

– Nagyon nagyok az eltérések, akár a területet, akár a vízfelületet, vagy népességet tekintem. S akár a gazdasági fejlettséget, vagy életmódot is figyelem. Ettől függetlenül – már ami az életmódot illeti – akad tanulnivalónk, hiszen alaposabb, nyugodtabb, puritánabb életmódot látunk. Ezen túlmenően maga az a természet szeretet, az a fajta összefogás, aminek keretében komplex programot lehet megvalósítani, ezt nekünk is át kellene gondolni. Hiszen itt egyértelműen összefogásra, összehangolásra van szükség, s mi ebben – úgy érzem – nem vagyunk elég jók. Természetesen konkrét tapasztalatokat is átvehetünk, hiszen végig csináltak egy nemzeti programot. Ennek vannak buktatói, amit jó, ha mi megismerünk. A hazai integrált erőforrás hasznosítást is csak úgy tudom elképzelni, hogy az egy hosszabb távú, komplex, szervezett programmá női ki magát.

H. Gy.